

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo odoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt leta 5-60
za en mesec 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za več kot trikrat . . . 9 "

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenemil nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 4 strani.

Burni občni zbor v Celju. Liberalni poglavarji na begu.

Včeraj, 29. t. m. se je vršil občni zbor društva Zveze slovenskih posojilnic v »Narodnem Domu«. To društvo, ki povsem protipostavno obstoja, je lastnik hiše Zvezni Dom ter imetelj tiskarne in zveze trgovine v Celju — pristna omladinsko-liberalna podjetja. To društvo tvori s 50 posojilnicami tiho družbo v svrhu financiranja tiskarne in drugih podjetij. Posojilnice imajo na deležih, ki so ne od p o v e d l j i v i (!), vplačano 111.400 K.

Vsled brezmejnega lahkomišelnega gospodarstva je že leta 1909, bili bilančne zgube 50.000 K in se je od vlog posojilnic odpisalo 33.000 K kot izgubljenih.

Sedaj pa Z. S. P. stoji pred konkurzom! Na hiši je vknjiženih 70.000 K, celjska posojilnica pa terja 80.000 K, katere je Zvezi posodila v tekočem računu brez vsake varnosti; tudi drugih dolgov pri Zadrugi Zvezi v Celju itd. je dovolj.

Na današnjem občnem zboru bi se moralo predložiti in odobriti bilanco ter letne račune in odločiti, kako se bo plačalo celjsko posojilnico, ki terja plačilo 80.000 kron.

Sedanji odbor mladoliberalnega kova odklanja vsako osebno obvezo in tudi ne more osnovati nove zadrage ali trgovske družbe ali kaj podobnega, da bi nova korporacija prevzela podjetja falitne Zveze. Seveda dokler so odpisavali vloge posojilnic, je seveda šlo; če pa se gre za lastni žep, tedaj liberalci zgube vse veselje za plačevanje. Saj tako je podobno dr. Kukovec danes izjavil v ciničnem tonu.

Občnega zbora se je danes udeležilo 11 posojilnic, ki so bile prej včlanjene pri celjski Zadrugi Zvezi, sedaj pa so članice Zadrugi zveze v Ljubljani, zastopane po gg. Pušenjak, dr. Benkovič, dr. Verstovšek, Peter Novak, Ferdo Leskovar, Schöff itd.; nekaj časa so imele celo večino glasov.

Dr. Kukovec in garda so sedeli na žrvjavi. Bilance in letnega računa niso predložili, dr. Božič je podal zelo nejasno sliko o podjetjih, iz katere se je videlo le velikansko praznoto v blagajnah podjetij; dr. Kukovec je komодно

izjavil, da se od opozicije pričakuje svetov, kaj storiti. Zborovanje je bilo spčetkom in proti koncu izredno burno; liberalno gospodarstvo so neusmiljeno razkrinkali v temeljnih izvajanjih Pušenjak, dr. Benkovič, dr. Verstovšek, Zörner in Schöff. Cela navzoča liberalna garda je molčala kot grob; nobene besede opravičenja in zagovorov!

Dr. Božič je priznal, da je N. D. bil tiskan od Zveze po režijski ceni!

Dr. Sernec pa je povedal, da je posojilnica že 20.000 K posojila Zvezi odpisala in da je pripravljena še toliko odpisati (seveda na stroške članov celjske posojilnice). Vsi govorniki so najostreje protestirali, da bi se od vlog še kaj odpisalo; ali naj liberalci skrbje sami za plačilo, ali pa naj Zveza likvidira! Dr. Benkovič je stavil tozadevni konkretni predlog; tedaj pa je bil ogenj v strehi. Ko je bilo treba glasovati, so mladi liberalni petelinčki začeli psovati, nastal je buren prizor, dr. Kukovec pa je porabil priliko, da je zaključil občni zbor; v kratkem se vrši nov občni zbor.

Prizadete posojilnice bodo napele vse sile, da otmó svoje vloge.

Zborovanju je prisostvoval kot zastopnik celjskega magistrata dr. Ambrožič, okrajno glavarstvo je odklonilo intervencijo, zato so prizadete posojilnice zahtevale oblastveno intervencijo pri namestniku. Kljub intervenciji oblasti se je liberalna advokatokracija grdo in surovo obnašala ter izzvala, kar se je dalo, da bi se preprečil občni zbor. No, pa svojega namena s tem niso dosegli! Na svidenje pri Filipih!

Zasedanje delegacij.

Avstrijska delegacija.

Včeraj popoldne ob 1. uri 25 minut je pričela avstrijska delegacija razpravljati o začasnem skupnem proračunu. Poročevalec dr. Grabmayer priporoča, naj se proračun odobri.

Zadeva Vasić v delegaciji.

Delegat Masaryk se peča z znano Vasićevom belgrajsko sodno razpravo. Pravi, da je za grofa Aehrenthala in Forgacha uničevalno, ker je Vasić ponarejal dokumente. Vasić je občeval tudi z vojaškim poveljstvom v Zagrebu. Bismark je tudi ponarejal, a je bil dovolj moža, da je to v velikih trenutkih priznal. Med Masarykovim govorom se sporečeta pl. Stransky in dr. Soukup. Masaryk pravi, da ga doma že trideset let napadajo, češ, da je pre-

dober Avstrijec, minister mu pa pravi, da je slab Avstrijec. Po Masaryku govori Klofač. Končno govori minister grof Aehrenthal, ki poudarja, da belgrajski poslanik grof Forgach ni nikdar občeval z Vasićem, kar je Forgach svojčas tudi naznanil srbskemu zunanjemu ministru. Vasić se je sam vsilil in ponudil poslaništvu zaupne spise. Ob takratnem položaju, leta 1908. in 1909., bi ne bil mogel noben uradnik zunanje službe odkloniti take ponudbe. Zveza z Vasićem se je prekinila, ko se je dognala brezpomembnost njegovih informacij. Vasić je nato zopet zahteval denar in ker ga ni dobil, je grozil z odkritji poslaništvu in konzulatu v Belgradu, v Zemunu in v Zagrebu, a so ga povsod odklonili.

Del. Udržal izjavi, da Čehi ne bodo glasovali za začasni proračun, tudi Tresić izjavi, da bo glasoval proti začasnemu proračunu. Del. Seliger izjavi, da bodo socialni demokrati glasovali proti proračunu. Gessmann sodi, da zadeva o ponarejanju dokumentov ni tako politično važna, kakor to sodi Masaryk in je le zelo podrejena epizoda iz dobe aneksijske krize. Obsoja Masarykov nastop, ki škoduje monarhiji. Masaryk se nato opravičuje, zakaj da je šel v Belgrad. Ježi se, da ga je učil dr. Gessmann patriotizma. Govore še Udržal in dr. Grabmayer.

Delegacija nato odobri v drugem in v tretjem branju začasni proračun.

Predsednik naznani, da bodo delegacije zborovale najbrže zopet po 20. januarju, nakar se zaključí seja.

Sprejem delegatov po prestolonasledniku.

Po prestolnem govoru je govoril prestolonaslednik z dr. Bärenreitherjem in z Glabinskijem. Z Bärenreitherjem je govoril o češko-nemški spravi. V razgovoru se je pokazalo, da so mu znane tudi podrobnosti. Govoril je ž njim tudi o položaju v Bosni. Tudi v ogrski delegaciji je nagovoril prestolonaslednik predsednika in podpredsednika.

OGRSKA DELEGACIJA

je zborovala ob 3. uri popoldne. Košut pravi, da je predloga o začasnem skupnem proračunu v delegacijah preveč, ker je že itak poslaniška zbornica dovolila začasen proračun, ki itak obsega tudi skupne izdatke. Grof Batthyany tudi odklanja predlogo. Pravi, da če se na morju še tako oborožujemo, bo le Italija bolj oborožena, kakor mi. Khuen naglašja, da želi, da bi tudi ogrska industrija gradila dreadnoughte, kar se

bo tudi zgodilo sporazumno z vojno upravo. Vprašanje o Bosni naj se ne obravnava z nervozno naglico. Glede na dalmatinske železnice pozna ogrska vlada svojo nalogo. Načrti so že izdelani, po katerih se zgrade proge na ogrskem teritoriju in kako se bodo čuvala ogrske koristi.

Nato se odobri začasni skupni proračun. Ko se še dozna, da je tudi avstrijska delegacija odobrila skupen proračun, se zaključí seja.

Prestolonaslednik in ministrska predsednika.

Prestolonaslednik je zaslísal včeraj popoldne v avdienci oba ministrska predsednika. S Khuenom je bil zelo ljubeznjiv in se je razgovarjal ž njim o aktualnih političnih vprašanjih. Bil je popolnoma informiran. Glede na armadno vprašanje je naglašja, da Ogrska zopet pridobi svoj velik ugled, če dovoli monarhiji, kar potrebuje kot velevalst. Zvečer ob 6. uri 45 minut se je pripeljal prestolonaslednik že nazaj na Dunaj, a se je že ob 10. uri 25 minut odpeljal v Konopišt k svoji rodbini.

PRESTOLONASLEDNIK V BUDIMPEŠTI.

Na kolodvoru v Budimpešti je pozdravil prestolonaslednika višji mestni glavar dr. Botha. Prestolonaslednika je občinstvo na kolodvoru in po cestah burno pozdravljalo. Ob 9. uri je bil prestolonaslednik pri sv. maši. Tudi, ko se je prestolonaslednik odpeljal na kolodvor, da se pelje domov, ga je ljudstvo burno pozdravljalo.

ČEŠKI NAMESTNIK ODSTOPI.

Korespondenca »Centrum« poroča, da češki namestnik gotovo odstopi. Iz zdravstvenih razlogov gre na jug tri mesece. Posle bo vodil podpredsednik Vojaček. Čehi zahtevajo, da mora biti prihodnji namestnik popolnoma sposoben češčine.

SRBIJA IN AVSTRIJA.

Srbska skupščina je odobrila z 88 proti 15 glasovom trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko.

ITALIJA IZSTOPI IZ TROZVEZE?

Milanski list »Sera« poroča, da se v rimskih političnih krogih pripravlja preobrat glede na zunanjo politiko. Baje razmotrivajo na Dunaju in v Berlinu vprašanje, če kaže obnoviti Avstriji in Nemčiji trozvezo. Govori se tudi, da je sklenila Italija zvezo s Francosko.

LISTEK.

Ljudstvu v podn.

(Piše dr. V. Gregorič)
(Konec.)

Če si hočemo toraj ohraniti zdravje in moči tudi v starosti, moramo vse opustiti, kar pospešuje arteriosklerozo. Varovati se moramo preobilne hrane in pijače, in nepotrebnega telesnega napora. Gre se za to, ne ustvarjati ovire v arterijelnem krvnem sistemu, to je v žilah privodnicah in s tem tudi ne dati srcu povod, da mora čez normalno me-ro delovati.

To se najbolj doseže, če delamo zmerno in redno, uživamo navadno hrano, skrbimo za redno izpraznjevanje črevesa, sosebno pa, če se vzdržujemo vsake zlorabe alkohola. Ker je zloraba alkohola v prvi vrsti vzrok prezgodnjega razvoja arterioskleroze z vsemi težkimi posledicami, je gotovo upravičeno, če omenim nekoliko o škodljivem uplivu alkohola na človeški organizem sploh. Alkohol vpliva posebno na možgane in srce. V majhnih množinah se pospeši utripanje srca in povzdigne pritisk žil. V možganih se kaže od začetka pojav, da lažje in hi-

treje mislimo in se v obče dobro počutimo. Nasprotno izpremembe pa nastanejo če vpliva alkohol v velikih množinah. Nastopi lahko popolno otrpnjenje.

Zdrav človek ne potrebuje alkohola, za bolnega človeka je pa v gotovih slučajih alkohol direktno zdravilo. Nepokvarjena alkoholniha pijača v majhnih množinah ni škodljiva organizmu, in teško bi bilo odpraviti starodavne šege in navade zavžiti pri obedu ali v prijateljskem krogu kozarec vina. Drugo vprašanje nastane, če se trajno zlorabi uživanje alkohola, posebno nečistih destilatov. Uživanje alkohola se ne bo pri nas nikdar popolnoma odpravilo. Vsled njanje mrzle temperature je izprememba snovi velika in poraba zgorljivega materiala vedno večja, kakor jo pa nudimo s hrano našemu organizmu. Zaradi tega uživamo alkohol, da se ogrejemo. Gre se tedaj za to, široke mase gospodarsko tako učvrstiti, da ne bo vladalo pomanjkanje hrane, da bo organizem imel dovolj zgorljivega materiala v zadostni hrani in da ne bo treba segati tem masam po umetnem ogrevanju z alkoholom. Pametno zakonodajstvo naj pa skrbí, da ne bodo nepoboljšljivi pijanci imeli poleg drugih toliko prilike navaditi se na uživanje alkohola. Država bi morala skrbeti, da se način čiščenja žganja vedno izboljšuje in s tem odstranijo gotove tvarine v žganju, ki so veliko bolj škodljive, kot aethylalkohol sam. Pospeševati bi morala država produkcijo lahkih, cenih vin in piva, obdačiti izdatno produkcijo škodljivih koncentriranih alkoholnih pijač ter omejiti s tem razširjanje alkoholizma in vedno bolj rastočo degeneracijo človeškega rodu. V prejšnjih časih, ko so ljudje uživali bolj nepokvarjeno pristno vino in pivo, se ni čutil tako škodljiv vpliv alkohola na ljudstvo. Še le z destilacijo in produkcijo koncentriranega alkohola iz žita, krompirja itd. prične pogubonosni vpliv alkohola, da vsled nastale degeneracije celega organizma govorimo o alkoholizmu kot pravi ljudski bolezni. Navada uživanja alkohola povzroči kakor pri posameznih, tako pri celemu narodu, prej ali slej nekako potrebo, nekako nagonsko poželjenje po opojnih pijačah, tako da ni smatrati uživanja alkohola in njega zloraba kot prirojeno instinktivno potrebo, nego povčini kot navado, v kateri se je ljudstvo vzgojilo in na katero se je navadilo.

Zloraba alkohola ne povzročuje samo dolgo vrsto različnih bolezni, katerim ni zmeren človek nikdar izpostavljen, oslabi tudi ves organizem, da prenese le teško tudi druge bolezni, soseb-

no vsled degeneracije srca in celega krvnega žilnega sistema.

V navedenem sem označil pogubljiv vpliv zlorabe alkohola, posebno z ozirom na tako pogosto ponavljajočo se arteriosklerozo. In že ta moment opravičuje izrek, da je zloraba alkohola prava ljudska bolezen, ki uničuje dušo in telo prebivalstva. Ali ni torej dolžnost merodajnih faktorjev, da z vsoto energije proti tej degeneraciji človeštva nastopajo? Ljudstvu naj se da ceno dobro hrane, ceno lahko pijače s tem, da se obdavčevanje vsakdanjih za življenje neobhodnih potrebščin kolikor mogoče zniža, zviša pa izdatno davek na koncentrirano alkoholno pijačo in sicer po procentih koncentriranega alkohola, in fine kvalitete pijače. Žganjarske koncesije naj bi se na novo ne dajale, nasprotno, obstoječe se naj še kolikor mogoče odpravijo in davek na žganje naj se izdatno poviša, tako da ne bo nobeden smatral žganje kot ceno pijače. Zidajo se vedno nove bolnišnice, nove blaznice, nove ječe in dokazano je, da tvori sosebno v blaznicah in ječah skoraj 50 % tisti kontingent, katerega daje zloraba alkohola. Ali bi ne bilo pametneje to zlo pri korenini odsekati in zapreti žganjarske beznice, kjer se toči najslabša in zdravju najbolj škodljiva kvaliteta žganja, tako-

HRVAŠKA.

»Hrvatsko Pravo« z dne 28. t. m. se na uvodnem mestu peča z optimističnimi izjavami grofa Khuena, češ, da se na Hrvaškem stvari prav lepo razvijajo in da se bo banu Tomašiću, v katerega popolnoma zaupa, nedvomno posrečilo od slučaja do slučaja v saboru dobiti večino, kar da so nedvomno dokazale volitve predsedstva, pri katerih je zmagal mož, ki vživa popolno banovo zaupanje. List pravi, da se Khuen v svojih nadah vara, kajti Tomašić nima večine, nasprotno, razven 18 vladinovcev in virilistov je ves sabor proti njemu — tudi »Seljačka stranka« mu ne bo slepo sledila. Ob prvi priliki je lahko preglasovan in bi moral odstopiti, ko bi na Hrvaškem res veljala ustava. Skrajni čas je, da hrvaški sabor odločno nastopi pot za temeljno preustrojenje odnošaja z Ogrsko na podlagi pravaškega programa iz leta 1894. Kakor hitro se sabor snide, naj se zbere adresni odbor za sestavo adrese na kralja, v kateri naj se formulirajo hrvaške zahteve; obenem naj se iz Budimpešte odpokliče hrvaška delegacija.

Dne 29. t. m. piše isti list v uvodniku, zakaj je Stranka prava pri volitvi predsednika pasivno pomogla banu: Hotela je le dokumentirati, da ima ona ključ situacije v rokah in da je ona jeziček na vagi. Razven tega se je v tem slučaju čisto neobvezno nagnila na banovo stran zato, ker je dobro vedela, da s tem Tomašiću stokrat manj pomaga, kakor bi pomagala koaliciji, ako bi prišla ob tej priliki na vrhunc. To je bila tedaj zgolj taktična poteza in bo o prihodnji priliki ravno tako pomagala koaliciji proti banu, ako bo tako kazala korist stranke in naroda.

Nadomestne občinske volitve v Zagrebu

dne 29. t. m. so prinesle zmago kandidatu združenega meščanstva (koalicija in Starčevićanci) dr. Krešiću, ki je dobil 364 glasov. Kandidat Stranke prava dr. Horvat je dobil 176 glasov. Od 1700 volivcev je volilo le 542.

PRED VSTAJO NA KRETI.

S Krite prihajajo vznemirljiva poročila. Iz Kaneje se poroča, da more izbruhniti vsak čas vstaja. Oboroženje kretske armade se je v zadnjih mesecih izvršilo popolnoma mirno. Sklep zbornice, da se dovoli en milijon za nakup orožja, pomenja le, da je to naknadno dovoljenje za že storjene izdatke. Skoro vsak dan se vrše velika ljudska zborovanja, na katerih se zahteva, da se naj združi Kreta z Grško. Narodna skupščina je tudi sklenila, da se osnuje lastna obrežna vojna mornarica za varstvo kretske trgovine. Ta sklep pa ne vsebuje ničesar drugega, kot le novo žalitev Turčije. Bojevitost v Kaneji je tolika, da hočejo varstvene oblasti poslati novo skupno grozilno pismo Krečanom.

PO VOLITVAH NA ANGLEŠKEM.

Iz Londona se poroča, da so imeli voditelji unionistov posvetovanje pri lordu Lausdowne. Rezultat tega posvetovanja je bil, da se je priznal v strankinem časopisu poraz konservativcev ter da so lordi sklenili, da opuste odpor proti odpravi veta ter se boj koncentrirajo proti homerulcem, ki hočejo imeti na Irskem lasten parlament.

PROTI PORTUGALSKI REPUBLIKI.

Portugalska vlada je odkrila v Lizboni zaroto proti republiki, ki je imela namen, ustvariti zopet monarhijo ter vrniti kralju Manuelu prestol. Več članov zarote so zaprli.

zvani »jeruš«, na drugi strani pa skrbeti za izdatno aprovizacijo, da dobi posebnost nižje ljudstvo po ceni tečno hrano? Višji davek na koncentrirani alkohol, na fine vrste vina bi več ko pokrtil podpadek na davku, če se zganjnarne omejuje in odpravljajo. Vestna kontrola pijače po javnih organih je nujna potreba, istotako pa stroga kazna na prodajo pokvarjene in zdravju škodljive jedi in pijače. Nekaj eksemplarnih kazni bi gotovo pomagalo. Ljudstvo je pa upravičeno od javne uprave zahtevati, da se tu strogo in brezobzirno postopa, ker zdravje je najdražji zaklad na svetu, in če je posamezni zdrav, je zdrav tudi državni organizem.

Ako odvajamemo alkoholizmu značaj ljudske bolezni, napravimo prebivalstvo in obenem tudi državo zdravo in močno. Vsak pravi ljudski zastopnik bi moral torej vso svojo pozornost, vse svoje delovanje zastaviti, da se ljudstvo obvaruje te vedno bolj prodirajoče degeneracije, in to praktično s tem, da se tudi najnižjemu da možnost preživeti se — človeško in si ne tolažiti prazen želodec, glad, z — žganjem.

KONZUL TEPEN.

Iz New-Yorka se poroča, da so v Daljnem udrli dva Japonca in en Kitajec v stanovanje ameriškega konzula, ki so ga pomotoma imeli za ruskega, ter zahtevali, naj takoj zapusti mesto. Ko jim je konzul Williamson odgovoril, da stori to le na ukaz svoje vlade, so vsi trije padli po njem ter ga pretepli z bambusovimi palicami. Drugega dne sta prišla k konzulu dva japonska uradnika ter mu izrazila svoje sožalje, češ da se je zgodila pomota.

Dnevne novice.

— **Kmetijski tečaji.** Deželni odbor kranjski priredi 6., 7. in 8. januarja 1911 v »Društvenem domu« v Preski kmetijski poučni tečaj. Predavali bodo: Dne 6. januarja 1911 popoldne po cerkvenem opravilu: nadzornik Rataj o zadružništvu. Dne 7. januarja 1911 popoldne od 9. ure dalje: nadzornik Legvart o živinoreji. Isti dan popoldne od 2. ure dalje: inštruktor Humek o sadjarstvu. Dne 8. januarja 1911 popoldne po cerkvenem opravilu: nadzornik Rataj o umetnih gnojilih in pridelovanju krme. Nadalje priredi isti: 6., 7. in 8. januarja 1911 za Belokrajino kmetijske tečaje s tem-le sporedom: Na Vinici ob Kolpi. V petek, dne 6. januarja ob 3. uri popoldne (po cerkvenem opravilu) V. Rohrman, ravnatelj kmetijske šole na Grmu: prašičereja. V soboto, dne 7. januarja, ob pol devetih zjutraj. 1. ura: Dr. L. Pogačnik, deželni zadružni komisar: Kmečke potrebe in zadružništvo. 2. ura: V. Rohrman, ravnatelj deželne kmetijske šole na Grmu: Govedoreja. V nedeljo, dne 8. januarja (po prvi sv. maši). 1. ura: B. Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik: Vinarstvo. 2. ura: R. Zdošek, strokovni učitelj kmetijske šole na Grmu: Sadjarstvo. Predavanja se vrše točno ob napovedani uri v šoli. V Adlešičih ob Kolpi: V petek, dne 6. januarja ob 3. uri popoldne (po cerkvenem opravilu) B. Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik: Vinarstvo. V soboto, dne 7. januarja ob pol 9. uri zjutraj. 1. ura: R. Zdošek, strokovni učitelj kmetijske šole na Grmu: Sadjarstvo. 2. ura: B. Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik: Kletarstvo. V nedeljo, dne 8. januarja po prvi sv. maši. 1. ura: V. Rohrman, ravnatelj kmetijske šole na Grmu: Prašičereja. 2. ura: Dr. Lovro Pogačnik, deželni zadružni komisar: O gospodarskih zadrugah. Predavanja se vrše točno ob napovedani uri v šoli. Kmetovalci, udeležite se v lastno korist teh tečajev!

— **Ali bomo to res trpeli?** Napad nahujskane sodrge v Dolgi vasi pri Kočevju na kaplana g. Kopitarja ne more in ne sme ostati brez najkrepkejše reakcije od strani cele kranjske dežele. Kočevski Nemci so namreč tako nesramni, da se v graških nemških listih s tem tolovajskim napadom na kaplana, ki je ustanovil za ondote Slovence katoliško izobraževalno društvo, očitno bahajo in pozivljajo ordinarijat, da Kopitarja nemudoma prestavi, če ne, piše »Tagespost«, bodo nastale kmalu najhujše posledice! Nemci nas na kranjskih tleh napadajo, potem pa nam še groze, če se jim ne uklonimo! Kaplana Kopitarja so hoteli Kočevjarji v Dolgi vasi ubiti, in kar je najbolj žalostno, izvirajo te hujskarije tudi od strani, od katere bi tega ne pričakovali. Očitno se govori, kdo je tisti, ki zoper slovenskega duhovnika ruje. To so krogi, ki bi prav ničesar ne pomenili, ako bi nas ne bilo. Naša dežela je nasproti Kočevcem tako ženerozna, da jim največjo skrb posveča; pravkar se bo začelo zanje z velikimi vodovodnimi deli in kočevske ceste požrejo velik del slovenskega denarja. Vrhtega pa se kočevskih občin pri podporah nikoli ne pozabi, povrh pa uživajo glede jezika take svoboščine kakor nobena minoriteta v celi Avstriji. Spričo tega se v naši javnosti čedalje odločneje pojavlja misel, da ljudje, ki tako vračajo kranjski deželi dobrote, niso vredni, da se jih tako gladi, posebno ne v času, ko se Slovincem na Koroškem prepovedujejo poučni tečaji zavoljo goveje kuge. Kočevjarji so najbolj nadležni, kar se tiče prosjačenja za podpore pri deželi, ampak vprašanje je, če te podpore tudi zaslužijo. Dokler ne bodo niti naši duhovniki med njimi varni življenja, tako dolgo se bo pač še nadaljnja noblesa nasproti Kočevjarjem od naše strani po pravici za slabost smatrala in postali bodo čedalje bolj prešerni in objestni.

— **Kaj je s Perzom.** Okrajni šolski nadzornik in profesor Perz ima jako slabe čase; izvoljen je bil za predsednika društva c. kr. avstrijskih okrajnih šolskih nadzornikov. Poleg tega je predsednik Lehrerheima, ki ima v Opatiji svoj dom za bolne učitelje. Pro-

ti Perzu se je dvignila huda agitacija od strani učiteljskih kolegov. Novo ustanovljeni list »Die Landschule« je začel kruto borbo proti Perzu, katerega očita stvari, ki jih mi v našem listu niti popisati ne moremo. V prvi vrsti stoji pri teh napadih njegovo obnašanje do učiteljev. Pa tudi gorkoga kotička v Lehrerheimu, kjer se zdaj Perz mudi, ne puste pri miru. Stvar je šla tako daleč, da jo je prišlo že državno pravdnništvo, a preiskava je bila ustavljena. Nato so pa nasprotniki pozvali Perza, da naj nastopi tožbeno pot proti njim. Perz se je dolgo obotavljal, slednjič pa je izjavil, da ne bo tožil. Na vsak način je potrebno, da se ta zadeva na pristojnem mestu temeljito pojasni.

— **Ostudno.** V Ciršaku na Spodnjem Štajerskem je Schulverein otvoril letos v jeseni nemško šolo, čeprav ni v celi občini niti enega Nemca. To šolo obiskuje zdaj menda celih sedem otrok. Za te reveže je priredilo šolsko vodstvo božičnico, na katero so povabili tudi zaslepljene stariše, ki so bili zavoljo potic in klobas, ki so se otrokom podarile, seveda nemalo ginjeni. Najbolj originalna točka tega slavlja pa je bil nagovor gospoda nadučitelja, ki je tudi Slovenec po rodu. Dejal je namreč glasom poročila nemških listov dobesedno tako-le: »Jezušček je imel že kmalu po rojstvu sovražnikov. Moral je zbežati v Egipt. Tudi vi otroci imate sovražnike zavoljo nemške besede, zaradi nemškega jezika. Morali ste črez polja in travnike bežati, podiljo vas, branijo vam šolo obiskovati. Odpustite vsem sovražnikom kakor nas to uči sveti Štefan, ki je rekel: Oče v nebesih, odpusti mojim sovražnikom, ne vedo, kaj delajo. Lepi nemški jezik, ki se tu govori v vsaki drugi in tretji hiši, nemški jezik, ki je od tukaj kmalu 15 minut hoda. onstran Mure edini deželni jezik, se vam hoče zabraniti. Plemenite dobrotnice, velikodušne žene društva Südmark in nemškega Schulvereina vam sporočajo: Bodite nemški in ostanite nemški!« — Poročevalec pravi, da so pri tem vse navzoče solze polile... Take gnjusne oblike že kaže delovanje nemških bojnih družtev na meji, tako kvirijo nedolžna otroška srca že v najzgodnejši dobi, tako vzgajajo namesto ljudi živine. Ali res ni več Nemca, ki bi ga tega početja sram ne bilo? Ali je nemški narod v Avstriji tako slab in trhel, da mora po takih podlih sredstvih posegati?

— **Slovanskemu Préhledu** v preudarek. Včerajšnji »Narod« citira proti »Slovincu« omenjeno češko revijo, ki jo urejuje pesnik Adolf Černy. Dopisi »Slov. Préhleda« o slovenskih razmerah pa nimajo za nas nobene avtoritete; kajti pravi škandal je, da prinaša list, ki ima slovansko ime o slovenskih razmerah dopise edino iz soc. demokratičnega peresa. Dopis »Slov. Préhleda« nima niti najmanj smisla za slovanske koristi, ampak sodi vse samo iz svojega silno omejenega strankarskega stališča. »Slov. Préhled« nima zato prav nobene pravice napadati poštene slovenske liste, dokler svoje smeri popolnoma ne izpremeni. Kajti njegova sedanja tendenca glede Slovinccev je popolnoma protislovanska in služi samo rdeči internacionali. Gosp. Adolf Černy ima zdaj priložnost premišljevali, ali njegovega lista ne zlorabi neka protislovanska klika za svoje vse prej kakor slovanstvu koristne namene.

— **Kako liberalci ob novem letu postanejo verni.** Tako okoli novega leta, kadar ljudje obnavljajo naročnino na liste, se med liberalnimi listi redno izvrši vsakokrat čudežen preobrat iz najzrastlejšega brezverstva k najpristnejši katoliški veri. Ljudje, ki so prej celo leto proslavljali Ferrera in opravičevali duhovniška klanja v Portugalu, začnejo, na papirju seveda, pozivigovati oči k nebu in se sprijaznijo celo z duhovščino. Tako n. pr. tudi celjski »Narodni List«, ki je vsled velike suše v celjskih liberalnih zavodih zdaj posebno navezan na neumnost tistih, ki misli, da bi se lahko nanj naročili. In zato začnjenja 29. t. mes. svoj članek sledeče: »Ako kdo čita naše klerikalne liste in čuje tuintam kakega nevedneža modrovati, mora misliti, da »Narodni List« ni za drugo ustanovljen, kakor dapsuie in blati duhovništvo in da svoje čitatelje navaja tajiti Boga in zaničevati vero. No, kdor premišljeno in pametno čita naš list, bo našel v njem vsakovrstnih poukov in primernih navodil, pritožb radi krivic, zanemarjenosti in zapuščenosti naroda, pa tudi lepe in zdrave zabave. Nikdar nismo niti ene besedice napisali proti Bogu ali veri, pač pa pišemo in povdarjamo našim čitateljem, da se naj varuje vera, da se naj vsakdo v cerkvi in izven cerkve mirno in dostojno obnaša, naj nihče nikogar ne usuje, naj se vsakdo ogiblje slabih

družčin, naj se goji poštenost in značajnost.« — Pa to ni še vse! Ta list, kojega istokrvni bratec, »Narodni Dnevnik«, je še letos pisal, da je Jezus Kristus bil le »tesar iz Nazareta«, evangeliji pa bajka, v tem članku Jezusa Kristusa piše z veliko — »On«! — Kdor torej še sedaj ne verjame, da je štajerski »Narodni List« res veren in krščanski list, ta je pač grd in nepopoljšljiv človek.

— **Socialna demokracija in vera.** V glasilu nemških revizionističnih socialnih demokratov »Sozialistische Monatshefte« obravnava Hans Müller vprašanje »Verskega momenta v socialističnem gibanju«. Člankar pride do rezultata, da je socialna demokracija v filozofičnem oziru brezverska, naravnost ateistična, njeno oficielno stališče, da je vera privatna stvar, pa nedokritosrčno in nedosledno. Soc. demokratski člankar pribije nato dejstvo, da je soc. demokracija v praksi vedno delala materialistično brezbožno propagando. Končno pa izvaja, da socialistično mišljenje nikakor ne more nadomeščati vere in da je pravi socializem mogoč le, kjer je tudi vera v Boga in iz nje izvirajoča ljubezen do bližnjega. Soc. demokracija, pravi socialistični člankar, mora postati verna, ako hoče imeti vspehov. — To so približno iste misli, kakor jih je pri nas zastopal v »Zapiskih« Abditus. Naši soc. demokrati bodo pa seveda uganjali dalje brezversko in protifarško gonjo, zakaj vsak tič poje tisto »vižo«, ki jo zna.

— **Ferrerovci blamirani.** Vesoljno svobodomiselnost časopisje je do današnjega dne vpilo, da je bil španski anarhist Francisco Ferrer žrtev justičnega umora in jezuitov. Naši slovenski liberalni listi so se najbolj drli in tržaška »Edinost« se kar ni mogla potolažiti, da je »klerikalna Španska« obsodila na smrt moža, ki je »kakor apostol oznanjal svobodo, resnico, luč, ljubezen in pravico«. Skratka v obeh liberalcev je bil Sveti Pavel prava ničla proti Ferreru. Španski republikanci so zadnje dni sklenili Ferrerovo afero vnovič pogreti, da bi s tem napravili potrebno razpoloženje za proticerkvene postavbe, ki jih izdeluje njihov prijatelj, ministrski predsednik Canalejas. Izvolili so nedavno odbor, ki naj bi pregledal akte Ferrerovega procesa, da bi potem na tej podlagi celo stvar pred parlament in celo evropsko javnost spravili. Vodilno vlogo so v tej reči poverili svojemu najboljšemu govorniku, advokatu poslancu Alvarezu. Mož je dobil akte od vlade na razpolago in je pred nekaj dnevi izjavil, da je akte po natančnem proučevanju našel v redu in se prepričal, da še je proces vršil popolnoma pravilno ter brez najmanjše juridične napake, da o »justičnem umoru« ne more biti več govora! — Jansen in nepobiten dokaz, da je bila cela gonja zaradi lopovskega Ferrera velika laž in od framasonske lože uprizorjena nalašč le zato, da so se nahujskale mase zoper katoliško cerkev. Naša prijateljica »Edinost« pa izjavo gospoda Alvareza, ki je tudi »boritelj za svobodo in bratstvo«, popolnoma zamolčuje. Se bo pač izgovorila, da »tega dogodka ni smatrala narodno važnim«. Eh, poznamo se, »Edinost«! Kadar je kaj, kar se da proti Cerkvi porabiti, »Edinost« gotovo ne zamudi dragocene prilike. Zdaj n. pr. ji teži srce usoda princa Maksa, pojutrišnjem pa se bo jokala za don Murrija, vse seveda iz najčistejšega namena pospeševati krščansko vero in utrjevati sveto katoliško Cerkev.

— **Štajerski namestnik**, grof Clary, ljubljene nemških nacionalcev, bo menda vendarle odstopil, kakor poroča »Korr. Austria«. To bo joj in stok med nemškimi neodrešenci!

— **Vojaške vesti.** S 1. januarjem 1911 bodo imenovani pri ljubljanskem domobranskem pešpolku št. 27: Za poročnike v neaktivni službi neaktivni praporščaki in kadeti: Rudolf Delkin, Viljem Bukovnik, Jožef Prattinick, Božidar Defranceschi; za praporščake v neaktivni službi: Franc Kadunc, Rudolf Volek, Tomaž Smetana, Avguštin Hladky, Karel Mohr, Jožef Kuntner, dr. Leopold Lampl in Leopold Mastnak; za neaktivne kadete: Milan Klemenc, Albin Domicelj, Matija Škerbec, Herman Lisec, Viktor Durini, Jurij Sousa, Anton Šleis, Anton Doležel, St. Burle.

— **C. kr. ministrstvo za notranje stvari** je sporazumno z c. in kr. vojnimi ministrstvom in c. kr. ministrstvom za deželno brambo z razglasom z dne 31. decembra 1899, št. 12 drž. zak., tiče se zdravljenja obolelih vojaških cseh po civilnih zdravnikih. Na to se opozarjajo vsi gg. zdravniki in vodstvo deželne bolnišnice.

— **Trst brez mesal** V Trstu je nastopilo tako pomanjkanje klavne živine, da so mesarji sklenili, ako se ne

ukrenejo od strani oblasti takoj odredbe, ki bodo pomanjkanju klavne živine odpomogle, mesnice zapretili. Tržačanom preti torej resna neavrnost, da bodo par dni brez mesa ostali.

— **Za Ljudski Sklad** so darovali: Dr. J. Hočevar 60 K; g. posl. Kobi 40 K; g. svetnik Povše 38 K; posl. I. Gostinčar 30 K; posl. Perharc 25 K; po 20 K: dr. Šusteršič, dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajec. Po 10 K: dr. Ušeničnik in A. Strgar. Po 5 K: prelat Kalan, J. Kalan, g. Mandelj, L. Smolnikar in neimenovan. Neimenovan 2 K. — Somišljeniki, darujte in nabirajte za Ljudski Sklad! Naslov: Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

— **Predavanje v Studenem.** Dne 26. t. m. je v k. s. izobraževalnem društvu govoril g. Anton Kodre, visokošolec v Gradcu: »Ali je narodnoobrambno delo potrebno?« — Da se priložnosti ustanovi podružnica »Slovenske Straže«, se je osnoval v ta namen pripravljavni odbor.

— **Poroka.** Včeraj se je poročil v Polhovem Gradcu g. Fran Bartoš, c. in kr. stotnik v generalnem štabu, z gđc. Rozi Altmanovo.

— **V Žužemberku** je bil imenovan za častnega občana gospod Karol Zavodnik.

— **Nov spor med vlado in občinskim zastopom na Reki.** Ker reški magistrat tekoma šest dni ni rešil volivnih reklamacij, kakor to zahteva zakon, je guverner Wickenburg odposlal na magistrat sekčnega načelnika Csergeőja, da zahteva pojasnila. Odposlanec pa je bil nemilo sprejet; ne-le, da so mu odrekli vsako pojasnilo, marveč mu je podžupan Corrossaz po slugi celo izporočil, naj se nemudoma odstrani z magistrata. Csergeő je rekel, da ne gre, ako mu tega osebno ne izjavi podžupan sam. Slednji se je nato takoj podal v sobo, kjer je bil vladni odposlanec in mu odločno pokazal vrata. Vsled tega je guverner takoj brzojavil v Pešto, obenem pa proti podžupanu vložil ovadbo pri državnem pravdnstvu.

— **Velike tatvine v vojaškem prekrbovališču v Sarajevu** so odkrili pred nekaj dnevi. Manjkajo ogromne količine ovsa, ki ga je pokradel infanterist Jaschke. Fant je o pravem času pobegnil in ga še niso dobili. Nekaj so krivcev so zaprli

Ljubljanske novice.

Ij **Seja S. K. S. Z.** bo danes zvečer ob 8. uri v dvorani S. K. S. Z. Zaradi nujne zadeve, ki se ima rešiti, se prosijo vsi odborniki, da se seje gotovo udeležijo.

Ij **Pastor Hegemann**, dušni pastir ljubljanskih protestantov, je imel 28. t. m. zopet s sodiščem opraviti. Ta mož je takorekoč že stalen gost različnih sodnij v Avstriji, kar meče zelo čudno luč na njegovo »duhovno« delovanje. Ljubljanski protestanti — kar je namreč pravih — so ga itak že davnej do grla sili, ker povzroča od njih dobro plačani pastor toliko afer v javnosti. Ljubljanski »mož božji« je moral, ko je svoje mesto nastopil, storiti različne obljube, ker je bil izvoljen po velikem pritisku losvonromovcev in mnogo miroljubnih članov ljubljanske protestantske občine z njim že izpočetka ni bilo zadovoljnih. Pri prvi volitvi, ki se je vršila v ljubljanski luteranski cerkvi, sploh ni prodril in so se morali člani občine še enkrat zbrati. Zaupanja resničnih protestantov si mož tudi pozneje ni pridobil, čeprav je glavno reč, ki jo je moral obljubiti, izpolnil. Reklo se je med drugim, da »mož evangelija« v lastni družini ne kaže veliko pedagoških zmožnosti in glede pastarske družine so saj ortodoksni protestanti zelo občutljivi. Tudi to ni mnogim ugajalo, da medtem, ko bero verniki v cerkvi iz svojih molitvenikov pobožne pesmi o Kristusu, Sinu božjem, pastor sam na prižnici taji njegovo božanstvo in istinitost vstajenja. Drugi pa, ki jim je vera malo mar, so se izpodtikali predvsem na tem, da kaže pastor veliko več zmisla za politična vsenemška agitatorična potovanja po Severnem Češkem, kakor pa za lastno občino v Ljubljani. Njegovi radikalni vsenemški nazori zmernim Nemcem niso nikakor všeč in zmernih Nemcev je v Ljubljani še vedno nekaj. Torej pastor Hegemann je bil te dni zopet pred sodiščem, in sicer v Liberlih na Češkem. Državno pravdnštvo ga je tožilo, da je na shodu v Friedlandu zabavljajal zoper zakrament Svetega Rešnjega Telesa, o čemur je svojčas »Slovenec« že poročal. Nemški sod-

niki so pa pastirja oprostili s čudno motivacijo, da mož ni napadal katoliške vere, ampak le »klerikalizem«, ki da je »pojavnost novejših časov«. Tudi take sodnike imamo v Avstriji. Državni pravdnik je naznanil ničnostno pritožbo in ljubljanski pastor bo imel še dosti sitnosti s to rečjo, dokler se v drugo ne zaplete. Ljubljanskim protestantom pa častitamo na taki »luči evangelija«.

Ij **Nova kavarna.** G. Štefan Miholič, obče znan in priljubljen kavar-nar v »Iliriji«, kupil je kavarno »Pua« na Sv. Petra nasipu ter isto popolnoma na novo opremljeno otvoril 1. svečana 1911. Gospod Miholič je znan še kot plačilni marker v »Narodni kavarni«, »Evropi« ter »Avstriji«.

Ij **Z vlaka padla.** Včeraj popoldne je padla z dolenskega vlaka na dolenskem kolodvoru v bližini skladišča 65 let stara Marija Jugova iz Iške vasi št. 70, zadobila je notranje poškodbe. Na odredbo policijskega zdravnika g. dr. Illnerja, je bila z rešilnim vozom prepeljana v deželno bolnico. Jugova je bila v čakalnici pozabila ogrinjačo in je hotela izstopiti, ko je vlak že odhajal. Pri tem je omahnila in padla na prog.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Marija Delač, rejenka, 2 leti. — Terezija Salmič, bivša perica, 71 let. — Fran Ravnikar, prosjak, 82 let.

Ij **Prijet tat.** Predvčerajšnjim sta dva brezposelna rokodelska pomočnika opazila, da je trgovski pomočnik neke trgovine v Kolodvorski ulici za kratek čas zapustil trgovino in pustil nezaklenjeno. To priliko sta porabila in je med tem, ko je eden stal na straži, ukradel drugi kožuhnjat suknjič. Ko se je pomočnik vrnil, je tatu srečal med vrati in mu suknjič odvzel, nakar sta oba tatova zbežala. Pozneje je policija enega izsledila in ga aretovala.

Ij **Demon alkohol.** Predvčerajšnjim je prišel v hišo št. 10 v Gradišču na obisk k neki stranki 40letni mizarški pomočnik Matevž Bučan, rodом iz Št. Vida nad Ljubljano. Ker je bil pa preveč opojen, je obležal na stopnjicah. Obveščena policija ga je dala prepeljati na magistrat in ker je bil sumljivo zaspal, so ga potem z rešilnim vozom odpeljali na zdravnikovo odredbo v deželno bolnišnico, kjer je zastrupljen po alkoholu sinoči umrl.

Slovensko gledališče.

Ij **Slovensko gledališče.** Sinoči se je vršila prva repriza uglasbene pravljice »Janko in Metka«. Znano pravljico, prikrojeno za glasbeno pesnitev, je porabil slavni Humperdinck za krasno delo prve vrste. Janko in Metka, uboga otroka zaideta v čarobni gozd večje Hrustalka, ki peče v razbeljeni peči ugrabljenе otroke in jih potem rabi kot delikatese posebne vrste. Janku se posreči večji uiti in pahniti njo samo v gorečo peč ter osvoboditi vse otroke, ki so bili krog čarobnega gradu pečeni in zažarani. Delo štejemo glede vsebine, tendence in glasbene vrednosti med najboljše, kar se nam jih je letos že nudilo. To je delo, ki je povsem dostojno. Kako čutilimo ta razloček sedaj po eri operet velikomestnega značaja, ki slikajo povečini prevzetnost velikih mest in nimajo nikakega smisla. Prepričani smo, da ne pozabi otrok, ki je videl prizor Janka in Metke v gozdu, ko molita večerno in jutranjo molitev, nikdar tega prizora. In baš za otroke je posebno primerna snov to, da si tudi odraslim ni otročja. Glasba je skozi in skozi romantično bajna, moderna, po strukturi podobna Wagnerju. Težišče je v orkestru. Žal, da je to naš orkester pretiraval in se vsiljeval vedno in vedno v ospredje tudi tam, kjer nastopajo solisti. Zbor skoraj nič ne nastopi. — Janko (gđč. Thalerjeva), je bil zelo dober, tu pa tam mor-da pretirano otročji in naiven; menimo tudi, da se neprimerna opravila rokava okrog nosu z dobrim uspehom lahko opuste, pa bo uloga dobra. — Metka (gđč. Šmidova), ne dosega Janka. Uloga ni povsem za njo, a slaba ni bila, mestoma je premalo naivna. — Peter (g. Peršl) in Jora (gđč. M. Peršlova), sta se dobro pogodila v ulogi, zlasti je simpatičen Peter. Težko ga bi bilo lepše zadeti. — Hrustalka (gđč. Nadasova), je boljše igrala kot pela. Partija ni za njo. To pot ni dosegla sebe. — Oba škrtata (gđč. R. Peršlova), sta dobra, nekaj več tajinstvenosti in bajnosti bi ne škodilo. Petje mora biti zelo pritaeno in čarobno. Sicer lep nastop. — Scenerija in režija dobra. Omeniti moramo ponovno

orkester, da je skozi in skozi premočen in pokvari vso ono značilno bajeslovno moč, ki jo je položil skladatelj v glasbo, ako je premočan. — Občinstvo, ki je gledališče dobro napolnilo, je kazalo izborno razpoloženje, žal je vsled dolgovernih »razprav« o ploskanju zbe-gano in ne ve, kedaj sme in kedaj ne sme izraziti priznanja. Smo odločno mnenja, da je mogoče doseči smisel za ploskanje pri publikii samo potom vzgojevanja. Nuditi snov, ki ni umerjena na osebni kult in ki ni brezsmiselno komična, trivialna; črtati vse, kar kviri resni značaj umetnosti. Igralce, ki iščejo na nedostojen način pri občinstvu priznanja, pošteno poučiti. Nič bi ne imeli proti temu, da se jim na mestu izrazi priznanje in graja, kot se izraža zaslužena hvala. — Delo zasluži več dobro obiskovanih repriz. B.

„Naprej!“

— **Postanek »Napreja«.** G. Davorin Jenko nam piše sledeče: »Ker gospod Kimovec v »Slovenec« od 24. decembra o postanku »Napreja« zopet trdi, kar ni res, primoran sem poslati Vam kot odgovor v prepisu pismo, katerega sem dobil iz Seretha v Bukovini. — Pismo glasi: »K Vašemu »Napreju« mi je pripomniti sledeče: Ko sem jaz hodil v cerkljansko šolo med 1860. in 1870., se je »Naprej« v Cerkljah že pel. Takrat je bil moj učitelj rajni Vavken, ki je bolj odrasle šolarje Vaš »Naprej« učil. To pesem so jeli prepevati po cerkljanski župniji mali in odrasli ljudje. Znano mi je tudi, da so to pesem prepevali tudi srednješolski dijaki cerkljanski in drugi, zlasti v Cerkljah, Ženku, Šmartnu in na Bernikih že okoli 70. leta.« (Gospod Kimovec pa v članku »Naprej zastava Slave«, slovenska narodna pesem, piše: »Naprej je treba iskati prilike, kjer bi se bila lahovska vas, oziroma cela okolica, kjer se ta pesem zasleduje, napeva naučila. Pa je ni bilo moč najti. — Edino v Cerkljah bi se je bilo moč naučiti, tam se Jenkova pesem ni pela; če se je v Cerkljah kdaj pela, se je morda pela v takozvanem »Cerkljanskem klubu«. Če so kdaj imeli kvartet, so peli le sami zase v župnišču, pri nadučitelju, javnih prirediteljev niso nikoli prirejali, torej od tukaj ni mogoče, da bi se bil naprej širil.« D. J.) »Rajni Vavken pa ni le šolarje, ampak tudi svoje pevke in pevce Vašo pesem »Naprej« učil, in sicer kmalu nato, ko ste jo bili zložili. To pesem sta pela večkrat tudi rajni Zahlevar in Ajdovčeva Mica iz Glin, kjer je g. Kimovec doma. Rajni Zahlevar in Ajdovčeva Mica sta bila namreč dolgoletna pevca Vavknova, ki sta tudi na koru v cerkljanski cerkvi dolgo vrsto let pela, in sicer že takrat, ko sem bil jaz srednješolec. Pripomniti je tudi, da je Ajdovčeva Mica sorodnica g. Kimovca. Naj pridenem še to-le: Jaz nisem nikoli slišal, da bi bil Vavken kedaj rekel, da je Vaša pesem »Naprej« posneta po kaki narodni pesmi, nasprotno mi je rekel, da je pesem »Naprej« nekaj izvanrednega in da se enaka pesem ne sliši v cerkljanski fari, pa tudi sploh nikjer. Omeniti mi je slednjič še to-le: Narodne pesmi Kimovčeve »Prijatu kot si hodu« jaz nisem nikoli slišal ne v Dvorjah in ne v sosednih vaseh cerkljanskih. — Z odličnim velespoštovanjem Vam udani prof. Jos. Jenko, tč. gimnazijski vodja Fran Josipove višje gimnazije v Seretu. — Seret, 13. novembra 1910.«

Razne stvari.

Rudniška nesreča v Boltonu. Iz Londona se poroča: Pred premogovnikom v Boltonu se dogajajo vsak dan pretresljivi prizori, kot se poroča. Rudarska oblast je izdala razglas, v katerem nazonanja, da so rešila dela ustavili vsled vedno večje nevarnosti za rešilno moštvo. Mrivih je 356 rudarjev in zapuščaj 280 vdov ter nad 900 otrok. Ustanovil se je pomožni odbor; london-ske in liverpoolske velike banke so darovale skupno 100 milijonov šilingov za vdove in sirote ponesrečenih rudarjev.

Pogubna pomota. Iz Peterburga se poroča, da je v okrožju Petrovega dvorca v neki luteranski vaški cerkvi obolelo po cerkvenem obhalju 32 oseb. Dognalo se je, da se je cerkovnik zmotil ter vžil v kelih mesto vina zvepleno kislino in nekó drugo škodljivo tvarino. Tri osebe so že umrle.

Zastrupljenja v hiralnici. Iz Erfurta se poroča, da se je v tamkajšnji hiralnici zastrupilo včeraj devet oseb s svetilnim plinom. Pokvarjena je bila

plinova napeljava. Rešiti se je poskušalo samo dve osebi, ostale so vse umrle.

Grozna smrt. Iz Peterburga se poroča, da je bivšo gledališko plesalko Lerman raztrgalo njenih pet psov. Razmesarjeno truplo so našli v njeni vili.

Svojega moža je ustrelila v Peterburgu žena državnega uradnika Favzek ter na to izvršila samoumor. V pismu, ki ga je zapustila, pravi, da je storila ta čin vsled ljubosumnosti.

Samoumor umetnika. V Moskvi se je 28. t. m. zastrupil na javnem trgu znani slikar Nemis. Umrl je pred očmi prestrašenega občinstva.

Telefonska in brzojavna poročila.

POMEMBNE BESEDE PRESTOLONASLEDNIKA FRANCA FERDINANDA.

Budimpešta, 30. decembra. »Buda-pesti Naplo« poroča, da je pri včerajšnji avdijenci ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen Hedervaryja pri nadvojvodi prestolonasledniku Francu Ferdinandu slednji grofu Khuenu dejal sledeče: »Vsak dober patrijot je mogel z boleščjo opazovati, da je dobri sloves Ogrske v Evropi zadnje čase nekoliko pojemal. Ta dobri sloves pa se mora zopet upostaviti, in sicer tako, da ogrski narod poda dokaz svoje popolne politične zrelosti. Ugled Ogrske pred Evropo se bo v polni meri restituiral, ako bo Ogrska podala zmožnost, da bo monarhija zavzemala mesto velesile. Zasluge, ki si jih bo Ogrska na ta način pridobila, bo vsak rad priznal.« Nato je prestolonaslednik Franc Ferdinand na grofa Khuena apeliral, naj dela na to, da bo ogrska zbornica kredit za vojaštvo gladko rešila.

ZBOROVANJE ČEŠKE AGRARNE STRANKE.

Praga, 30. decembra. Pod predstvom poslanca Svehle je bil včeraj kongres zaupnikov češke agrarne stranke, ki se je pečal tudi s češkonemškimi pogajanji, kakor tudi o delavnosti češkega deželnega zbora. Splošno se je povdarjalo, da hočejo češki agrarci sodelovati pri spravnihi konferencah ter varovati skupne koristi češkega naroda.

PREPOVEDANO PREDAVANJE.

Trst, 30. decembra. Tukajšnja policija je prepovedala predavanje predavatelja poslanca Guida Podrecca iz Italije, zloglasnega urednika lista »Asino«, ki je hotel v tržaški teozofični loži »Apollonio Tyaneo« govoriti v prostorih gledališča Rossetti o Lourdu.

BOMBNA TOVARNA V LONDONU.

London, 30. decembra. Policija je hišo št. 144 v Gold-street zaprla, ker so se v tej hiši izdelovale bombe, namenjene za tujino. Bombe so se razpošiljale v zabojih z napisom: »Blago, ki se lahko pokvari.« Peterburška policija je že dolgo vedela, da se v Londonu izdelujejo bombe en gros. Izdelovalci bomb so bili jako dobro plačani.

ABDUL HAMID SE PODA V SANATORIJ.

Carigrad, 30. decembra. Tu kroži vest, da se zelo vplivne osebe pri vladi zavzemajo za to, da se bivšemu sultanu Abdul Hamidu dovoli, da se sme iz vile Alladini v Solunu preseliti v nek nemški sanatorij. Dotične osebe ponujajo vladi tudi garancijo, da se bo Abdul Hamid popolnoma vzdral vsakršnega političnega delovanja.

Trpi Vaš otrok na angleški boleznii,

ali je slaboten in nič ne napreduje? Dajte mu Scott-ovo emulzijo in opazili boste, da postanejo kosti sčasoma ravne in močne, mišice se razvijejo, otrok bode zopet v kratkem času čvrst in zdrav skakal, kakor drugi otroci. Najbolje in najbolj čiste sestavine po posebnem Scott-ovem pripravljanju slastne in zelo lahko prebavne, to pomeni

Scott-ovo emulzijo

in nje v 34 letih dosežen uspeh pri angleški bolezni. Sladek, smetanast okus Scott-ove emulzije je pri vseh otrocih zelo priljubljen in pri tem veliko bolj učinkujoč kot drugo neprijetno ribje olje.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vlr.
Dobl se v vsch lekarnah.

3109

Novoletna darila!

orodja itd., itd., v najmodernejšem slogu.

Preden si nakupite novoletnih daril, blagovolite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se pripravite in odločite se boste takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači trvdki

H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mestni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših preciziranih ur moje lastne tovarne ur v Svici z znamko „IKO“.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter brilliantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedilnega

Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Telefon 273. Brzo vni naslov: „H. SUTTNER“.

Ne pismena vprašanja se odgovarja z obratno pošto. Cenik pošiljate prosto.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzročja slasti do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

Kurzi efektov in menjic.

dne 29. decembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9345
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9335
Skupna 4 2/2% papirna renta, februar—avgust	9755
Skupna 4 2/2% srebrna renta, april—oktober	9750
Avstrijska zlata renta	11685
Avstrijska kronska renta 4%	9335
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	83
Ogrska zlata renta 4%	11190
Ogrska kronska renta 4%	95
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8135
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1881
Kreditne delnice	67475
London vista	240
Nemški drž. bankovci za 100 mark 20 mark	11752 1/2
20 frankov	2349
Italijanski bankovci	1902
Rublji	9490
Rublji	253

TRŽNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 30. decembra.

Pšenica za april 1911	10 93
Pšenica za oktober 1911	10 78
Rž za april 1911	7 79
Oves za april 1911	8 40
Koruzna za maj 1911	5 75

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Ladavina v 24 urah v mm
29	9. zveč.	740.1	0.6	sl. jug	oblačno	
30	7. jut.	739.1	0.7	sl. szah.		1.6
	2. pop.	737.3	0.6	sl. svzh.		

Srednja včerašnja temp. 0.1° norm. —2.6°.
Ponoči je snežilo.

3901

Potrjim sreem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, prežalostno vest, da je naša iskrenoljubljena soproga, oziroma mati

Pavlina Urbančič roj. Hodnik
županova soproga

danes popoldne ob 2. uri previdena s svetimi zakramenti za umirajoče po dolgi in mučni boleznir mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage bode v petek, t. j. 30. decembra ob 9. uri dopoldne, iz hiše žalosti, na pokopališče k Sv. Barbari.

KNEŽAK, dne 28. decembra 1910.

Andrej, soprog. — Pavlica, Ivanka, Pepinka, hčerke. — Andrejček, sin.

Bivša odgojiteljica in učiteljica sprejme nekaj gospodice ali deklice na stanovanje in hrano.

Konverzacija na domu. Vrši se menjaje v slovenskem, nemškem, laškem in francoskem jeziku. — Cene primerne. — Stanovanje zdravo in mirno. Vpraša se na Bleiweisovi cesti št. 20. I. nadstropje levo. 3932 (2)

Sprejme se vešč

3673

kovaški pomočnik
ki je dobro izučen, ter
jermentarski pomočnik

ki se razume na lakiranje, tapetiranje in izdelovanje komatov. — Vsa oskrba. — Obrniti se je na:

Anton Sporčić, obrtnik, Gospić (Hrvatska).

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Ivan Kregar, pasar in izdelovatelj **Ljubljana, Elizabetna cesta**
cerkvenega orodja ::

se prav iskreno zahvaljuje prečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu za obilo izkazano zaupanje v ravno minoleto leto, proseč jih enake naklonjenosti tudi v bodoče in vošči vsem svojim velecenjenim naročnikom, prijateljem in znancem

VESELO IN SREČNO NOVO LETO

Št. 35692.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da se bodo pričnši s 1. januarjem prihodnjega leta uradni dnevi pri mestni zastavljalnici zaradi olajšanja pri poslovanju spremenili v toliko, da se bodo sprejemali predmeti v zastavo le vsak **torek, četrtek in soboto**, — reševali in zastavna doba podaljšala pa proti poravnavi uradne terjatve vsak **ponedeljek, sredo in petek** v tednu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 27. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

3848—3

3878

Legvartov

2

koledar za kmetovalca

za leto 1911 je ravnokar zšel

Radi nepričakovanih ovir pa ni bilo mogoče izdati koledarja z novo vsebino pač pa ima tudi letošnji koledar

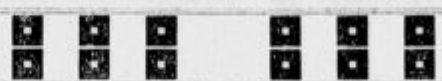
Izborno lansko vsebino.

Koledar je seveda za leto 1911. —

Vezan je kot navadno v močno usnjeno platno in z ozirom na gornjo opazko cena znižana, t. j. 1.— krono s pošto 1:10 K. Pri 10 izvodih se eden navrže. Naroča se pri založništvu

Ivan Bonač

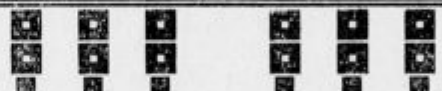
v Ljubljani.

Dobro idoča

trgovina

na prometnem kraju se radi rodbinskih razmer takoj odda.

3889

Ponudbe se blagovolijo poslati na upravo tega lista pod šifro št. 9.

3811

Dobro idoča

10

gostilna

s posetvov, gospodarskimi poslopi, lepim vrtom itd. se daje na Savi pri Jesenicah takoj v najem.

Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne. Natančnejša pojasnila daje ZASTOPSTVO GOSPOVE PIVOVARNE na Jesenicah, Gorenjsko

== Za Novo leto == znižane cene!

Anton Šarc

specijalna trgovina perila.

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 5
nasproti glavne pošte.

2964 1

Istnik prve največje slovenske svečarne
v Gorici
ulica sv. Antona šte. 7.

Priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim oskrbnikom in p. n. slavnemu občinstvu 3315

čebelno-voščene sveče, zvitke, kadilo, med itd. itd.

Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo vsako konkurenco.

Vsem cenjenim gostom in odjemalcem, prijateljem in znancem želi

srečno, veselo novo leto

proseč za nadaljno blagonaklonjenost 3790 2

Ivanka in Anton Gorše
restavracija pri „Novem svetu“.

Veletrgovina specerijskega blaga in deželnih pridelkov

ANTON KOLENC

CELJE

„Narodni dom“ Graška cesta 22
(v lastnih hišah).

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konoplje itd. ter sadje sveže in suho.

Predivo v vsaki množini se kupi kakor tudi solnate vreče.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega specerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah.

Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in solidno postrežbo z vedno svežim blagom po najnižjih cenah. Nadalje premog na cele vozove debel po 2:10, droben po 1:40 K 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

V. letnik

Slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani
je izdalo 3518

Trgovski koledar za leto 1911.

Koledar je trgovcem in sodelavcem nupogrešno potreben.

Cena 1 K, po pošti 1 K 20 v.

Dobiva se pri društvu in vseh knjigarnah.

V. letnik

Vila v Kandiji

pri Novem mestu, 5 minut oddaljena od Novega mesta, obstoječa iz 7 sob, 2 kuhinji, 1 čimnata, 1 kopalnica, 3 kleti ter zraven vrt, obsegajoč 1000 m², se pod ugodnimi pogoji proda.

Več se poizve pri upravnistvu „Slovenca“.

Najprijetnejša 3578

božična in novoletna darila

so gramofoni

od 25 kron višje.

Plošče K 2-50.

V zalogi jih ima

Fr. P. Za ec. Ljubljana, Stari trg.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Zimsko blago zaradi minule sezije pod vsako ceno!

in to izgotovljene obleke, zimske in športne suknje, kratki kožuhi (mikado) mestni in potni kožuhi ter konfekcija za dame. 3849

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.